

В 2019 році сума надходжень до державного бюджету від приватизації склала 536,5 млн. грн. Таким чином, Україна виконала план приватизації на 3%.

Література:

1. Про Фонд державного майна України: Закон України від 09.12.2011 р. № 4107-VI. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2012. № 28. ст. 311.
2. Аналітична довідка про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна за 2018 рік. 118 с.
3. Аналітична довідка про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна за 9 місяців 2019 року. 66 с.

Кізима Юлія Іванівна
студентка групи Ф-33

Галицького коледжу імені В'ячеслава Чорновола
Науковий керівник – викладач Вавричук О.С.

ФОРМУВАННЯ ЗЕЛЕНИХ ФІНАНСІВ В УКРАЇНІ

У ХХІ ст. людство вступило в новий період становлення, який можна назвати катастрофічним з точки зору впливу людини на клімат планети. У нашій країні непросто, але все ж вводяться складові «зеленої» економіки, перш за все окремі елементи «зелених» фінансів. Принципово даний тренд зафіксувати й на рівні територіальних громад, тим більше об'єднаних територіальних громад, в яких починає розвиватися місцеве самоврядування, націлене на вдосконалення екологічних умов відтворення. У цьому плані заслуговує інтересу вправність в даних питаннях розвинених держав, який принципово втілити в життя і в Україні [1, с. 149].

Область зелених фінансів, за однією з версій, вперше була зазначена відомим американським економістом і підприємцем Річардом Сандора, який розробив спеціальну навчальну програму (курс), вперше прочитаний в Колумбійському університеті в Нью-Йорку в 1992 р.

Еколог, професор Глетчен Дейлі зі Стенфордського університету в 2002 р. випустила книгу «Нова економіка природи», в якій розглядаються питання, пов'язані з фінансуванням природоохоронних заходів.

Значний внесок зробили такі зарубіжні й українські вчені, як Річард Сандор, Глетчен Дейлі, І. Запатріна, В. Кравців, Н. Крафтс, та ін.

«Зелені» фінанси – це сукупність грошових відносин між окремими державами світу, а також в середині держав з приводу застосування фінансових важелів, інструментів, норм і нормативів, які сприяють збереженню і покращенню кліматичних умов з метою належного відтворення факторів виробництва.

«Зелені» фінанси включають в себе три напрямки:

– фінансування інфраструктури. Велика частина державних інвестицій в «зелені» проекти пов'язана з інфраструктурою. За 2011 - 2017 рр. інвестиції в проекти, пов'язані з «чистою енергією» зросли з 52 до 243 млрд. дол.;

– економічна підтримка галузей і підприємств. Деякі «зелені» галузі потребують державної підтримки для того, щоб стати конкурентоспроможними тому уряд надає податкові пільги і регулятивні преференції компаніям, які займаються «зеленими» інвестиціями або інвесторам, що здійснюють інвестиції в «зелені» проекти;

– розвиток фінансових ринків. Фінансові ринки представляють собою важливе джерело «зеленого» фінансування для публічних акціонерних товариств [2, с. 14 – 15].

Однією із найважчих екологічних проблем як у світі, так і в Україні вважається збереження і відновлення лісів, які значною мірою «з'їдають» вуглекислий газ. Фактична лісистість в Україні становить 15,9%, у той час як, за розрахунками науковців, оптимальним показником для нашої держави є 20%. Її вирішення неможливе без скоординованих дій країни, бізнесу і територіальних громад.

У нашій країні потрібно активніше використати на місцевому рівні такі фінансові інструменти регулювання природокористування («зелених» фінансів), як вуглецевий податок, «зелений» тариф, «зелений» кредит, «зелені» облігації, «револьверні» фонди й інші.

Основою «зелених» фінансів у світі є використання вуглецевого податку (тобто ціни викидів кожної тонни вуглекислого газу). Згідно з Податковим кодексом України, ставка вуглецевого податку становить 10 грн. (0,36 євро) за 1 тонну, тоді як у ЄС зараз ринкова ціна за 1 тонну вуглекислого газу в еквіваленті складає близько 6 євро. Тому цей податок в Україні поки що не створює належних стимулів до зменшення парникових викидів в атмосферу й заохочує як українських, так і

зарубіжних інвесторів розвивати в праценадлишкових регіонах нашої країни «брудні» виробництва.

"Зелений" тариф – це спеціальна ціна, за якою купується енергія, вироблена з відновлюваних джерел енергії – гідроелектростанціями, сонячними, вітровими або біостанціями.

Як це відбувається? Всю вироблену в країні електрику, в тому числі і дорогу "зелену" електрику, скуповує так званий Оптовий ринок (державне підприємство "Енергоринок"). За різними тарифами – залежно від типу виробника. Та ж сама установка потім продає скуплену електрику енергопостачальним компаніям, які доставляють її населенню.

Новою формою фінансового регулювання природокористування на місцевому рівні в Україні повинні стати «зелені» кредити. Вони, передусім, можуть надаватися так званими «зеленими» банками, що починають розвиватися в провідних країнах ЄС. Особливість діяльності таких банків – той факт, що вони не кредитують (або суттєво скорочують наявні програми кредитування) підприємства з видобутку вугілля й нафти та традиційних виробників енергії, а надають кредити переважно виробникам енергії з відновлювальних джерел. В Україні подібний механізм кредитування починають застосовувати окремі державні банки, що отримали іноземні «зелені» інвестиції для стимулювання використання населенням нашої країни сонячних батарей, вітрових генераторів, котлів на біомасі тощо.

«Зелені» облігації – це боргові фінансові інструменти, надходження від розміщення яких спрямовуються саме на фінансування зелених планів. На сьогоднішній день найбільшими емітентами «зелених» облігацій є Світовий банк і Міжнародна фінансова корпорація. Світовий ринок «зелених» облігацій стрімко зростає; за рахунок капіталу, акумульованого в результаті їх емісії, реалізовано значну кількість проектів відновлюваної енергетики в Європі, США, Китаї.

Новою формою застосування «зелених» фінансів у світі стає «револьверний» кредит (фонд) для бюджетних організацій, який можливо було б використовувати й в Україні на місцевому рівні. Суть його полягає в поетапному застосуванні енергоощадних технологій для бюджетних установ. Спочатку виділяється відповідний пільговий кредит від міжнародних фінансових організацій на першу бюджетну компанію, слідом за тим придбана від цього економія направляється на впровадження енергоощадних технологій в іншій бюджетній організації тощо.

Досить добре цей механізм використовується місцевими громадами Польщі, досвід яких доцільно запозичити в Україні.

На основі виконаного аналізу можна дійти таких висновків:

1. В Україні потрібно використовувати, захищати й відтворювати в єдиному процесі як природні ресурси, так і навколишнє середовище і його якість. А фінанси на службу охорони та відтворення якості навколишнього середовища і відтворення на біологічному рівні відновлювальних ресурсів зобов'язані акумулюватися з прибутків від їх застосування в місцевих бюджетах.

2. На мою думку, потрібно значно збільшити вплив територіальних громад на дотримання державними органами міжнародних екологічних договорів, це дасть їм можливість отримати «зелені» вкладення з інтернаціональних екологічних фондів. Перш за все, це необхідно для територіальних громад Донбасу, екологія якого отримала травми в результаті військових дій.

3. У сучасних умовах на місцевому рівні потрібно активніше використовувати й такі складники механізму «зеленого» фінансування, як місцеві «зелені» облігації, «зелені» кредити комунальних банків, «револьверні» фонди, «зелені» тарифи, «теплі» кредити тощо.

Література:

1. Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки / Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк: Вид-во СНУ, 2015.
2. Рубцов Б. Б. «Зеленые финансы» в мире и в России : монография / Б. Б. Рубцов, И. А. Гусева, А. И. Ильинский и др.; под ред. Б. Б. Рубцова. Москва: РУСАЙНС, 2016. 170 с.
3. Як «зелена» електростанція покращує енергобаланс Чернігівщини URL: <https://www.openforest.org.ua/113143/> (дата звернення: 25.10.2019 р.).